

Становище
на проф. дн Добринка Тодорина
относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“,
обявен от Югозападен университет „Неофит Рилски“,
Д. в. бр. 36/17.04.2026г.
по Професионално направление 1.2. Педагогика
/Информационни и комуникационни технологии в образованието/
с единствен кандидат гл. ас. д-р Радослава Викторова Топалска

I.Обобщени данни за дейността и научната продукция на кандидата

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ има пълното право да участва в обявения конкурс, тъй като отговаря и дори надхвърля по броя на точките минималните национални изисквания.

Д-р Радослава Топалска е главен асистент в катедра “Управление на образованието и специална педагогика“ във Факултета по педагогика на Югозападен университет “Неофит Рилски“. Добро впечатление прави пълната адекватност между завършеното висше образование на кандидата за доцент, преподаваните от д-р Топалска учебни дисциплини, притежаваните от нея технически умения и компетентности, темата на ръководен от нея проект и съответно – проблематиката на обявения конкурс.

Относно завършеното висше образование е налице предпоставеност за придобиването на компетенции именно по информатика и информационни технологии: на равнище „бакалавър“ има придобита квалификация “информатик“; следдипломната ѝ квалификация е „учител по информационни технологии“; магистърската ѝ квалификационна степен е с квалификация „магистър по информатика“. Учебните дисциплини, по които преподава също имат насоченост към обучението в електронна среда с използването на информационни и комуникационни технологии, с акцент върху дигиталната компетентност и креативност, добавена и виртуална реалност в учебния процес, методика на обучението по информационни технологии и компютърно моделиране в началните класове и др.

Техническите умения и компетенции на гл. ас. Топалска са свързани с информатика, информационни и комуникационни технологии: притежава високи компютърни умения, владее разработването на електронни образователни ресурси с различни софтуери, програмируеми устройства, интерактивни дисплеи, интернет среда. Притежава и ценни социални умения и компетентности. Гласувано ѝ е доверие да бъде научен секретар на Съюза на учените- клон Благоевград. Включва се активно в цялостния социален и научен живот на университета, Факултета по педагогика и съответната катедра. Уважавана е от колегите си преподаватели и студентите. Активно

участва и в научноизследователска дейност. Представила е данни за включване в два престижни научни проекта. Ръководеният от нея проект е посветен отново на научните й търсения и компетентности. Заслужава внимание да се подчертае, че този проект е оценен с максимална оценка.

Участникът в конкурса за „доцент“ има богата публикационна активност. Представени са за рецензиране общо 50 публикации в чуждестранни и български издания, предимно на английски език, като част от тях са от участия в международни, национални и университетски научни конференции с публикуван текст. За три публикации от предоставения списък не намирам конкретните данни към показателите за минималните национални изисквания.

Представената за участие в конкурса творческа продукция на д-р Радослава Топалска включва: 1 самостоятелна монография; 3 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация /2 самостоятелни и 1 в съавторство – в чуждестранни списания, на английски език /; 20 статии, публикувани в не реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете /17 самостоятелни и 3 в съавторство – една от тях със студент, от тях 9 са в чуждестранни международни издания – списания и сборници, на английски език и 8 на български език в престижни български издания; 6 броя цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томовете; 17 броя цитирания или рецензии в не реферирани списания с научно рецензиране.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

В публикациите на д-р Топалска ясно се очертават научни подходи и теории, обогатяват се съществуващи знания, представят се теоретични постижения от българската и чуждестранната научна мисъл, извеждат се нови идеи с търсен педагогически и икономически ефект, разкриват се съвременни иновации в областта на информационните и комуникационните технологии, добре обосновани и мотивирани.

Централно място за разкриване на ценните идеи заема разработеният монографичен труд „Дигитална компетентност на учителя“, чиято поява е на основание необходимата промяна на образователната парадигма. В увода авторката се мотивира компетентно за целесъобразността от разработката на дигиталната компетентност на учителя. Използваният дедуктивен подход за анализиране на поставения проблем дава възможност за разкриване поетапно и във взаимовръзка на основните понятия компетентност и дигитална компетентност, с очертаване на същността им, приликите и разликите, тяхното място в нормативната уредба, възникване и развитие на основата на отделните авторски подходи и подчертана необходимост за разглеждане. По целесъобразност подробно се анализира дигиталната компетентност на учителя. С вещина се дефинира понятието чрез отделни авторски подходи и собствена позиция на автора, изведена чрез обобщения и изводи в края на

теоретичните параграфи. Важно е, че д-р Топалска познава в пълнота и Европейската рамка за дигитална компетентност на преподавателите. На тази нормативна основа тя разработва Модел на необходимата дигитална компетентност на учителя и успешно го илюстрира чрез фигура с присъщите му компоненти, представени диференцирано вярно и точно. За детайлно проучване на дигиталната компетентност на учителя и осигуряване на достоверност на резултатите, се прилага адаптиран вариант за изследване на самооценката на учители. Използва се и подходяща за типа изследване система от математико-статистически методи. Авторката доказва възможностите си за графично представяне на резултатите и достоверен количествен и качествен анализ. Д-р Топалска е наясно с причините за различните равнища на дигиталната компетентност на учителите. Обстойно се изследва дигиталната компетентност на учителя и през погледа на директори на училища и детски градини, за да има база за сравнение относно показаното равнище на изследваната компетентност чрез самооценка на учителите и оценка на директорите.

В монографичния труд, както и в отделни статии, освен представените дотук важни идеи, д-р Радослава Топалска дава ценни предложения за инструментите за повишаване на дигиталната култура на учителите. Представени са компетентно важни софтуерни решения за разработване на електронни учебни ресурси и съответни платформи с готови ресурси, инструменти за електронно оценяване, облачни платформи за провеждане на обучение от разстояние в електронна среда, възможности за осъществяване на комуникация, програмируеми устройства, както и образователни среди за импровизация. Положително е, че специално се отрежда място в трудовете на д-р Топалска на иновациите в съвременното образователно пространство: STEM обучението /съответно STEM-образователен пейзаж в България в съавторство с образователни експерти от Европейската комисия; STEM- образованието- реалности и предизвикателства; електронни спортове и STEM-образование и др./; Важните теми: Изкуственият интелект; Добавена реалност; Виртуална реалност в полза на защитата на средата; Иновационни инструменти за модерно обучение; Приложение на модерните информационни технологии; Разработено е практическо ръководство за приложение на съвременни технологии в преподаването; Представени са дигитални инструменти в преподаването на религията; Софтуерни възможности за подобряване на дигиталната креативност; Приложение на методите за интерактивно обучение, респективно проектно-базираното обучение по математика; Комуникативни умения по английски език; Развиване на социално-емоционалните умения на преподавателите чрез групова работа по обучителни проекти; Готовност на учителите от началното училище за преподаване на компютърно моделиране и др. Не се пропуска от авторката и представянето на въпросите за спазването на безопасност при работа в електронна среда, както и за дигиталната идентичност

Приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Гл. ас. д-р Радослава Топалска предлага собствен подробен вариант на приносите си, които приемам.

Приносите на разработените трудове могат да бъдат изведени диференцирано, както следва:

1. Теоретични приноси:

- Теоретично определяне на основните понятия по изследваната проблематика чрез целесъобразна мотивация, анализиране на различни авторски подходи, сравнителен анализ, обосноваване на собствена авторска позиция.
- Представяне на нормативната уредба на ключовите компетентности.
- Анализиране на Европейската рамка за дигитална компетентност на преподавателя и нейното адаптиране спрямо българската образователна среда.
- Изграждане на теоретичен модел на необходимата дигитална компетентност на учителя, основан на нормативната база.
- Активно участие на авторката като международен изследовател в Доклад на Европейската комисия за STEM-образованието и създаване на STEM-центрове.
- Концептуална обосновка на STEM- подхода за развитие на креативността, емпатията и критичното мислене и на STEAM- образованието с цел интегриране на изкуствата.
- Представяне на интердисциплинарни иновации чрез разработване на методически модели за приложение на технологии в специфични предметни области: религиозно образование, чуждоезиково обучение, физическо възпитание и спорт, математика и роботика.
- Разработване на комплексна методологическа рамка за технологии с интегриране на добавена реалност / AR / и на виртуална реалност / VR /.
- Теоретична интерпретация на нови образователни парадигми – обосноваване на електронните спортове, ползите от електронните игри, развитието на социално-емоционални умения, родителските позиции за програмирането на ранна възраст.

2. Практико-приложни приноси:

- Изграждане на цялостна система от критерии, показатели и индикатори за самооценка на дигиталната компетентност на учителя.
- Извеждане на препоръки за повишаване равнището на дигиталната компетентност на учителя.
- Подбиране на подходящи инструменти за повишаване на дигиталната компетентност на учителя и тяхното категоризиране, съобразно определените цели, приложимост и потенциал.

- Разработване на практическо ръководство с методически инструментариум за приложение на съвременни информационни и комуникационни технологии в обучението чрез специфични педагогически стратегии.
- Представяне на инструментариум за емпирична диагностика на образователната среда и социалните фактори за анализ на нагласите на педагогическите кадри – учители и студенти и тяхната дигитална компетентност; отчитане влиянието на социалните стереотипи.
- Анализ на дигитални инструменти на основата на педагогическата им целесъобразност – платформи за дигитално творчество, дизайн, инструменти за визуализация.
- Систематизиране на инструменти за Изкуствен интелект в рамките на информационните и комуникационните технологии
- Изработване на програмируеми устройства и представянето им пред учениците.
- Приложение на интерактивните методи в обучението по компютърно моделиране в часовете по английски език, относно химическата структура, както и по време на състояние на спешност.
- Разработване на модели за обучение в часовете по “Човекът и природата“, за изграждане на отговорно отношение към световния океан.
- Представяне на вариант за самооценка на проектните активности на третокласниците – равнище на верификация и адекватност.

III. Критични бележки и препоръки

1. Целесъобразно е и за в бъдеще гл. ас. д-р Радослава Топалска да продължи изследователската си дейност в областта на STEM- образованието и приложението на Изкуствен интелект в обучението на учениците, студентите и подпомагането на учителите, предвид тяхната изключителна роля в съвременното образователно пространство и необходимостта да се включват иновациите и избегнат пропуските в образователната система у нас.
2. Поради възможностите на д-р Топалска, нейните знания и практически умения в областта на информационните и комуникационните технологии и предвид потребностите на образователната ни система, да разработи по посочената проблематика нови монографични трудове и статии, които да бъдат публикувани и приложени в педагогическата практика.
3. При описанието на публикациите винаги да бъде отбелязвано в какъв източник е публикацията и точните страници, тъй като на места има пропуски в това отношение, особено при посочените публикации в автобиографията.

IV. Заключение

На основата на значимите приноси в богатата творческата продукция на д-р Топалска, постиженията ѝ в научноизследователската и педагогическата дейност и поради проявените компетентности на автора за теоретичен анализ и синтез, количествен и качествен анализ на резултатите, оригинални теоретични и практически решения по изследваната проблематика, както и заради утвърдените ѝ изяви в университетски, национален и международен план – давам с убеденост положителна оценка на д-р Радослава Топалска за заемане на академичната длъжност “доцент“.

Дата: 02. 07. 2026г.
Тодорина

Член на научното жури: проф. дн Добринка

Opinion
of Prof. Dr Dobrinka Todorina
regarding the competition for the academic position of "associate
professor",
announced by South-west University "Neofit Rilski",
State Gazette No. 36/17.04.2026
in Professional field 1.2. Pedagogy
/Information and communication technologies in education/
with the sole candidate Senior Assistant Professor Dr. Radoslava Viktorova
Topalska

I. Summary data on the candidate's activities and scientific output

The candidate for the academic position of "associate professor" has the full right to participate in the announced competition, as he meets and even exceeds the minimum national requirements in terms of the number of points.

Dr. Radoslava Topalska is a senior assistant professor in the Department of Educational Management and Special Pedagogy at the Faculty of Pedagogy of the Southwestern University “Neofit Rilski”. The complete adequacy between the completed higher education of the candidate for associate professor, the academic disciplines taught by Dr. Topalska, the technical skills and competencies she possesses, the topic of the project she leads and, accordingly, the issues of the announced competition, makes a good impression.

Regarding the completed higher education, there is a prerequisite for acquiring competencies in informatics and information technologies: at the "bachelor" level, she has acquired the qualification "informatics specialist"; her postgraduate qualification is "teacher of information technologies"; her master's degree is with the qualification "master of informatics". The academic disciplines he teaches also focus on learning in an electronic

environment with the use of information and communication technologies, with an emphasis on digital competence and creativity, augmented and virtual reality in the learning process, methodology of information technology education and computer modeling in primary grades, etc.

The technical skills and competencies of Senior Asst. Prof. Topalska are related to informatics, information and communication technologies: she has high computer skills, is proficient in the development of electronic educational resources with various software, programmable devices, interactive displays, and the Internet environment. She also possesses valuable social skills and competencies. She was voted to be the scientific secretary of the Union of Scientists - Blagoevgrad branch. She is actively involved in the overall social and scientific life of the university, the Faculty of Pedagogy and the relevant department. She is respected by her fellow teachers and students. She is also actively involved in scientific research. She has submitted data for inclusion in two prestigious scientific projects. The project she led is again dedicated to her scientific research and competencies. It is worth emphasizing that this project was evaluated with maximum marks.

The participant in the competition for "associate professor" has extensive publication activity. A total of 50 publications in foreign and Bulgarian publications, mainly in English, were submitted for review, some of which are from participation in international, national and university scientific conferences with published text. For three publications from the provided list, I cannot find specific data on the indicators for the minimum national requirements.

The creative output of Dr. Radoslava Topalska submitted for participation in the competition includes: 1 independent monograph; 3 articles published in scientific publications, refereed and indexed in world-renowned databases of scientific information /2 independent and 1 in co-authorship - in foreign journals, in English/; 20 articles published in peer-reviewed (but non-indexed) journals or in edited collective volumes (17 single-authored and 3 co-authored—one with a student); of these, 9 appeared in foreign international publications (journals and conference proceedings) in English, and 8 in prestigious Bulgarian publications in Bulgarian; 6 citations or reviews in scholarly publications indexed in world-renowned scientific databases or in monographs and collective volumes; 17 citations or reviews in peer-reviewed (but non-indexed) journals.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in the competition

Dr. Topalska's publications clearly outline scientific approaches and theories, enrich existing knowledge, present theoretical achievements from Bulgarian and foreign scientific thought, bring out new ideas with a desired pedagogical and economic effect, and reveal contemporary innovations in the field of information and communication technologies, well-founded and motivated.

The monograph **Teacher Digital Competence** plays a central role in presenting these valuable ideas; its publication was prompted by the need to shift the educational paradigm. In the introduction, the author provides a well-reasoned justification for the importance of developing teachers' digital competence. The deductive approach used to analyze the problem

at hand allows for a step-by-step and interconnected disclosure of the basic concepts of competence and digital competence, outlining their essence, similarities and differences, their place in the regulatory framework, emergence and development on the basis of individual authorial approaches and an emphasized need for consideration. Where appropriate, the teacher's digital competence is analyzed in detail. The concept is expertly defined through individual authorial approaches and the author's own position, derived through summaries and conclusions at the end of the theoretical paragraphs. It is important that Dr. Topalska is also fully familiar with the European Framework for Digital Competence of Teachers. On this normative basis, she develops a Model of the necessary digital competence of the teacher and successfully illustrates it through a figure with its inherent components, presented in a differentiated, true and accurate manner. To conduct a detailed study of teachers' digital competence and ensure the reliability of the results, an adapted version of a teacher self-assessment instrument is employed. A system of mathematical-statistical methods appropriate for this type of study is also used. The author demonstrates her ability to graphically present the results and conduct reliable quantitative and qualitative analysis. Dr. Topalska is aware of the reasons for the different levels of digital competence of teachers. The digital competence of teachers is also thoroughly examined through the eyes of school and kindergarten principals in order to have a basis for comparison regarding the demonstrated level of the studied competence through teacher self-assessment and principal assessment.

In the monographic work, as well as in individual articles, in addition to the important ideas presented so far, Dr. Radoslava Topalska gives valuable suggestions for tools for increasing the digital culture of teachers. Competently presented are important software solutions for the development of electronic learning resources and relevant platforms with ready-made resources, electronic assessment tools, cloud platforms for conducting distance learning in an electronic environment, communication capabilities, programmable devices, as well as educational environments for improvisation. It is positive that a special place is given in Dr. Topalska's works to innovations in the modern educational space: STEM education /respectively STEM-educational landscape in Bulgaria in co-authorship with educational experts from the European Commission; STEM-education-realities and challenges; e-sports and STEM-education, etc./; Important topics: Artificial intelligence; Augmented reality; Virtual reality for the benefit of environmental protection; Innovative tools for modern education; Application of modern information technologies; A practical guide has been developed for the application of modern technologies in teaching; Digital tools in teaching religion are presented; Software options for improving digital creativity; Application of interactive learning methods, respectively project-based learning in mathematics; Communication skills in English; Development of teachers' socio-emotional skills through group work on educational projects; Readiness of primary school teachers for teaching computer modeling, etc. The author also does not omit the presentation of issues regarding compliance with safety when working in an electronic environment, as well as digital identity.

Contributions of the creative production submitted for participation in the competition

Senior Assistant Professor Dr. Radoslava Topalska offers her own detailed version of her contributions, which I accept.

The contributions of the developed works can be differentiated as follows:

1. Theoretical contributions:

- Theoretical definition of the main concepts of the researched issue through appropriate motivation, analysis of different author's approaches, comparative analysis, justification of one's own author's position. Presentation of the regulatory framework of key competencies.
- Analyzing the European Framework for Digital Competence of Teachers and its adaptation to the Bulgarian educational environment.
- Building a theoretical model of the necessary digital competence of the teacher, based on the regulatory framework.
- Active participation of the author as an international researcher in the European Commission Report on STEM education and the creation of STEM centers.
- Conceptual justification of the STEM approach for developing creativity, empathy and critical thinking and of STEAM education for integrating the arts.
- Presenting interdisciplinary innovations through the development of methodical models for technology application in specific subject areas: religious education, foreign language teaching, physical education and sports, mathematics, and robotics
- Developing a comprehensive methodological framework for technologies by integrating augmented reality (AR) and virtual reality (VR).
- Theoretical interpretation of new educational paradigms – substantiating e-sports, the benefits of electronic games, the development of social-emotional skills, and parental perspectives on early childhood programming.

2. Practical and applied contributions:

- Building a comprehensive system of criteria, metrics and indicators for self-assessment of teacher digital competence.
- Making recommendations for increasing the level of teacher digital competence.
- Selection of appropriate tools for increasing the digital competence of the teacher and their categorization, according to the defined goals, applicability and potential.

- Development of a practical guide with methodological tools for the application of modern information and communication technologies in education through specific pedagogical strategies.
- Presentation of tools for empirical diagnostics of the educational environment and social factors for analyzing the attitudes of pedagogical staff - teachers and students and their digital competence; taking into account the influence of social stereotypes.
- Analysis of digital tools based on their pedagogical suitability—platforms for digital creativity and design, as well as visualization tools.
- Systematization of artificial intelligence tools within the context of information and communication technologies.
- Development of programmable devices and their presentation to students.
- Application of interactive methods in computer modeling instruction—integrated into English language lessons (covering chemical structures) and during emergency situations.
- Development of training models in "Man and Nature" classes to build a responsible attitude towards the world's oceans.
- Presentation of a self-assessment option for third-graders' project activities – level of verification and adequacy.

III. Critical notes and recommendations

1. It is appropriate for Senior Assistant Professor Dr. Radoslava Topalska to continue her research activities in the field of STEM education and the application of Artificial Intelligence in the education of students and the support of teachers, given their exceptional role in the modern educational space and the need to include innovations and avoid gaps in the educational system in our country.
2. Due to the capabilities of Dr. Topalska, her knowledge and practical skills in the field of information and communication technologies and considering the needs of our educational system, to develop new monographic works and articles on the indicated issues, to be published and applied in pedagogical practice.
3. When describing publications, always note the source of the publication and the exact pages, as there are sometimes gaps in this regard, especially with the publications mentioned in the CV.

IV. Conclusion

Based on the significant contributions to Dr. Topalska's rich creative output, her achievements in scientific research and teaching activities, and due to the author's demonstrated competencies in theoretical analysis and synthesis, quantitative and qualitative analysis of results, original theoretical and practical solutions to the researched issues, as well as her established appearances at the university, national and international level - I confidently give a positive assessment to Dr. Radoslava Topalska for holding the academic position of "associate professor".

Date: 02. 07. 2026
Todorina

Member of the scientific jury: Prof. Dr. Dobrinka